

Prof. Dr. Mehmet Emin KARAHAN'IN Ardından

Prof. Dr. Zekai CELEP

01.10.1949 yılında Uşak'ta doğan **Prof. Dr. Mehmet Emin KARAHAN**, 1960'da Uşak Cumhuriyet İlkokulu'nu, 1963 de Uşak Halit Ziya Uşaklıgil Ortaokulu'nu ve 1966'da Uşak Lisesi'ni bitirmiştir. İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'nden lisans derecesiyle 1970'de mezun oldu. Yüksek Lisansı öğrenimini yine aynı üniversitede "Hidrolik" alanında 1971'de tamamladı ve üniversitenin Mühendislik Mimarlık Fakültesi'nde asistan olarak akademik kariyerine başladı. "Üniform Olmayan Taban Malzemesi İçin Hareketin Başlangıcının Belirlenmesi" başlığını taşıyan doktorasını 1975'de, "Hidromekanik" alanında ve "Türbülanslı Açık Kanal Akımında Eşdeğer Kum Pürüzlülüğünün Belirlenmesi" başlıklı doçentlik tezini 1980'de tamamladı. 1977-1979 yıllarında Kanada'da Queen's ve Alberta Üniversiteleri'nde doktora üstü araştırmalar yaptı. 1988'de Profesör oldu. İstanbul Teknik Üniversitesi'ndeki 38 yıllık görevinde Anabilim Dalı Başkanlığı, Bölüm Başkan Yardımcılığı, Dekan Yardımcılığı ve Rektör Yardımcılığı gibi yönetim görevleri üstlendi. Emekli oluncaya kadar bu görevlerin bir kısmını sürdürdü. Prof. Karahan İstanbul Teknik Üniversitesi, İnşaat Fakültesi'ndeki uzun görevinden sonra, 2009'da emekli oldu ve Beykent Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak göreve başlamış ve öğretim üyeliği yeteneği yanında yönetim becerisi fark edilerek Rektörlük görevine getirilmiştir. 2010-2019 arasında iki dönem Beytepe Üniversitesi rektörlük görevini yapmıştır. 13.01.2024 de vefat etmiştir. Evli ve iki kız babası olan Prof. Karahan, eğitim camiasındaki değerli katkıları ve liderlik vasfıyla tanınan bir isimdir.

Prof. Dr. M. Emin Karahan hakkında bazı öğrencilerin görüşleri: "İnanılmaz bir isim hafızası vardır. Yeni tanıştığı bir ortamda en az 20-30 kişinin isimlerini ve hangi üniversiteye gittiklerini teker teker söyleyip herkesi çok şaşırtmıştır." Ve "Hidroliğin efendisi, sınıfa girişi, tevazusu, vakarı, beyaz önlüğü, tahtada hayali satır çizgileri varmış da sanki bir tek o görüyormuş gibi düzenli, inci gibi yazısıyla hidrolik formüllerini tahtaya hiç bir nota başvurmadan yazması, beş farklı renk tebeşir kullanması, kullandığı indisler, üsler, semboller, eğriler ve birbirine karışmayan yüzlerce bağıntı. Öğrencinin ilk defa kendini mühendis gibi hissettiği bir dersin öğretim üyesi." Bu yorumlar çok sayıdaki öğrencinin de görüşlerini yansıtmaktadır. Diğer bir öğrencinin Prof. Karahan hakkındaki yorumu "Bulunduğu

üniversitedeki İnşaat Mühendisliği Bölümü öğrencileri gerçekten şanslı, civardaki en iyi akademisyen onlarda." ve "Tahtayı şiir gibi kullanırdı, efsane gibi bir öğretim üyesiydi." şeklindedir. Bu yorumlara göre, İTÜ İnşaat Fakültesi'nde Prof. Karahan'ın çeşitli yıllarda öğrenciler tarafından "Seçkin Eğitimci" ve "En Beğenilen Öğretim Üyesi" seçilmesi bir rastlantı olmasa gerek.

Prof. Dr. M. Emin Karahan, ihtisas dalını "Hidromekanik ve Hidrolik ve Sediment Transportu" olarak tanımlardı. Kendisinin indeksli ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmış ve çok sayıda atıf almış makaleleri bulunmaktadır. İstanbul'daki ilk deniz deşarjı projeleri olan Ahırkapı, Kadıköy, Üsküdar ve Baltalimanı deniz deşarjı projelerinin hem hidrolik hesaplarının yapılmasında, projelendirilmesinde ve hem de model çalışmalarında yer almış olup, bu projelerde deniz deşarjlarında yenilikler getirilmiştir. Kâğıthane Deresi'nin, Kâğıthane-Haliç Arası Düzenleme projelendirmesini yakın arkadaşı Prof. Dr. Ferruh Müftüoğlu ile yapmıştır. Uygulanan bu proje günümüzde de faaliyettedir. Bunun gibi, çalışma arkadaşlarıyla çok sayıda İBB, DSİ ve Ulaştırma Bakanlığı'na uygulamaya deneysel ve teorik çalışmaların sonucunu içeren teknik raporlar hazırlamıştır.

Prof. M. Emin Karahan'ın 2009'da yayınlanan "Güzel Sözler; Kelam-ı Kibar" kitabı çeşitli yazışmalarından ve etkisinde kaldığı güzel ve özlü sözlerden derlenerek hazırlanmıştır. Özlü sözler; zaman içerisinde insanlığa hizmet etmiş ve yol göstermiş ünlü bilgin, lider veya sanatçılar tarafından söylenmiş birikimi ve deneyimi yansıtan çok değerli vecizelerdir. Bu kitap İstanbul Teknik Üniversitesi'nden henüz emekli olmadığı yıllarda 2005-2009 yılları arasında 200'ü aşkın hafta her pazartesi günleri tanıdığı 2000 civarında kişiye yazdığı "İyi haftalar" mesajının altına "Haftanın Güzel Sözü" olarak konulan güzel sözün yanında haftanın mânâ ve önemini belirten bir açıklama yazardı. Prof. Karahan bu yazıları kendi ifadesiyle "her yaş grubunda, tahsil seviyesinde, dini inanışta ve siyasi görüşte" olan gruba göndermiş ve tek amacının "güzel sözdeki tecrübe derinliğinin

ve mana güzelliğinin paylaşılmasıdır.” diye ifade etmiştir. Bunlardan bir tanesi “*Bir arkadaşın ne kadar iyi olursa olsun, seni üzebileceğini, yine de onu affetmen gerektiğini öğrendim.*”dir. Bir diğeri de İbrahim Zeki Burdurlu'nun “*Öğretmenin Ardından*” şiirindeki “*Gidiyorsun öğretmenim, Uzaklara ..., Düşeyim ben de ardından, Sana varan topraklara.*” mısralarıdır. Bu mısraları ve Prof. Karahan'ın diğer görüşlerini hatırlamaya devam edeceğim. “*Kelam-ı kibar, kibarı kelamest / Büyüklerin sözü sözlerin büyüğüdür.*” vecizesi tam kendisini ifade etmektedir. Bu satırların yazarı Prof. Dr. M. Emin Karahan'ı 1971'da İTÜ Mühendislik Mimarlık Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü'nde göreve başladığında tanımıştır. Uzun müddet bu bölümde ve daha sonra İnşaat Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü'ndeki beraberlikleri devam etmiştir. Daha yakın beraberlik Prof. Karahan'ın Fakülte Dekan Yardımcısı olmasıyla Fakülte Yönetim Kurulu'ndaki toplantılarda ilerlemiştir. Çeşitli vesilelerle yaptığım görüşme ve beraber bulunduğumuz toplantılarda kendisinin her türlü toplantıya ayrıntılı hazırlıkla geldiğini ve katılımcılara konuyu özetleyip çözüm yolunu göstererek, toplantıda kısa sürede verimli sonuçlar alınmasını sağlaması her zaman dikkatimi çekmiştir.

Bu özelliği İTÜ rektörünün de dikkatini çekmiş olmalı ki, kısa zamanda rektör yardımcısı seçildi. Böylece Fakülte kabiliyetli genç bir yöneticisi üniversite yönetimine göndermiş oldu. Değişik öğrenci mülakatlarında öğrenciye İTÜ'de kendisine

en çok etkili olan öğretim üyesinin kim olduğunu sorduğumda, çok sayıda öğrencinin ders verme ve öğrencilere olumlu yaklaşım özelliğinden dolayı Prof. Karahan'ın üzerlerinde etkili olduğunu ifade ettiklerini hatırlıyorum. Emekli olmasıyla İTÜ kabiliyetli bir yönetici kaybederken, Beykent Üniversitesi, yetenekli bir yönetici ve üst düzeyde ders veren bir öğretim üyesi kazanmış oldu. İTÜ'den emekli olduğumda bana Beykent Üniversitesine katılmamı teklif etti. Değişik sebeplerden Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'ne katılmam, aramızdaki fiziksel mesafeyi açarken, maalesef görüşmelerimizi de seyrekletirdi.

Kitapları:

- M. Emin Karahan, Üniform olmayan taban malzemesi için hareketin başlangıcının belirlenmesi, 1975.
- M. Emin Karahan, Boru ve açık kanal hidroliği, Teknik Kitaplar Yayınevi, 1986.
- Cemil Ilgaz, M. Emin Karahan, Atıl Bulu; Akışkanlar mekaniği ve hidrolik problemleri, Çağlayan Kitapevi, 2013.
- M. Emin Karahan, Güzel Sözler; Kelam-ı Kibar, Toroslu Yayınevi, 2009.

Yadında mı doğduğun zamanlar?

Sen ağlar idin gülerdi âlem

Bir öyle ömür geçir ki olsun

Mevtin sana hande, halka matem.

Hafız-ı Şirazi (Mehmet Akif tercümesi)

KİTAP TANITIMI

Öngerilmeli Beton

Prof.Dr. Sıddık Şener, Dr. Kadir Can Şener

Nobel Akademik Yayıncılık / ISBN978-625-397-540-1 / 384 Sayfa, 2. Baskı, 2023

Yurdumuzda “Betonarme Yapılar” konusunda oldukça çeşitli ve azımsanmayacak sayıda kitap yayınlanmıştır. Üniversitelerimizin ders programında da aynı isimle zorunlu dersler yer almaktadır.

Ancak “Öngerilmeli Beton” konusunda kitaplar oldukça az olup, okullarda da ilgili dersler de seçmeli olarak sunulur. Bu konuda birinci baskısı okurlarına sunulmuş olan kitap, yazarlar tarafından genişletilerek tekrar yayınlanmıştır.

Yurdumuzda öngerilmeli beton yaygın olarak köprülerde uygulanmaktadır. Betonarmenin davranışındaki karmaşıklık öngerilmeli betonda mevcuttur. Özellikle betonun büzülme ve sünme etkisi yanında, donatının sünme davranışı önemini öngerilmeli betonda daha çok hissettirir. Bu etkiler kesitlerdeki gerilme, şekil değiştirme ve elemanlardaki yerdeğiştirmelerin zamana bağlı değişiminde etkili olurken, özellikle öngerilmeli köprülerde taşıyıcı sistem güvenliğini etkilemekle beraber; bakım ve onarım işleminde büyük giderlere sebep olabilir. Bazı durumlarda yerdeğiştirmeler yüzünden köprü kullanımı olumsuz etkilenmekte, çözüm olarak yapılan onarımlar göçmelere sebep olmakta ve bazı durumlarda ise, giderlerin büyüklüğü yeni köprü yapımını zorunlu kılmaktadır. Yeni baskısı sunulan kitapta beklendiği gibi, ilk bölümlerde malzeme davranışı özellikle zamanla meydana gelen gerilme kayıpları ve şekil değiştirme artışı açıklanmıştır. İzleyen bölümlerde ise, basit eğilme, kesme kuvveti ve burulma etkisindeki kesitlerin davranışı incelenmiş ve açıklanmıştır. Kitabın daha sonraki bölümlerde kiriş, kolon ve döşemelerin davranış ve tasarımını ele almıştır.

Bu kitap öğrenciye “Öngerilmeli Beton” konularını açıklamayı hedeflerken, tasarım mühendisine de öngerilmeli beton kesit ve elemanların davranış ve tasarımı konusundaki bilgilerini yenilemeyi amaçlamaktadır. Yazarlar, güzel Türkçemize kazandırdıkları eseri yenileyip canlı tutmaları bakımından tebrik edilir.

Prof. Dr. Zekai Celep, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

